

Samen naar een gezonder Zwolle

Uitvoeringsplan 2018-2021

1 Verbeteren gezondheidsvaardigheden van onze inwoners					
1.1. We brengen de verschillende groepen mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden in kaart en gaan na hoe wij hen kunnen bereiken.					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
We maken samen met de GGD gezondheidsprofielen	In 2018 hebben we gezondheidsprofielen voor alle 5 stadsdelen				
Met de GGD worden de gezondheidsprofielen doorontwikkeld op wijk- of buurtniveau	In 2018 hebben profielen op wijk-/buurtniveau die elke vier jaar geheel vernieuwd worden				
We spreken met de inwoners in buurten met een lage SES over wat gezondheid voor hen betekent en wat er voor hen nodig is om een gezonde(re) leefstijl te bereiken	In 2020 is in minimaal 6 wijken met lage SES met inwoners gesproken				
We onderzoeken de mogelijkheid de betrokkenheid van inwoners met lage SES te vergroten en relevante informatie te verkrijgen door citizen science toe te passen bijvoorbeeld met specifieke app (Kijk! Een gezonde wijk)	We weten of citizen science werkt bij de doelgroep met een lage SES				
Windesheim voert onderzoek uit naar versterking integraal lokaal beleid op gebied van Sociaal Economische Gezondheidsverschillen aan de hand van uitvoering 12 jaar Zwolle Gezonde Stad	In 2021 weten we of de ZGS aanpak ook werkt bij lage SES				
1.2. We zoeken de samenwerking met het beleidsterrein laaggeletterdheid, creëren bewustwording bij professionals op gezondheidsterrein en bieden handvatten voor vervolg.					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
We bevorderen kennisdeling	Lezing voor de programmagroep Zwolle Gezonde Stad				
	Zwolle Gezonde Stad heeft een Expertteam Laaggeletterdheid				
	In 2020 heeft 50% van de netwerkpartners binnen de keten preventie-zorg een bijdrage geleverd aan het toegankelijk maken van de preventieve gezondheidsboodschap voor laaggeletterden en het tijdig signaleren en doorverwijzen van deze doelgroep				
Samenwerking met de werkgroep laaggeletterdheid	Afstemming met werkgroep laaggeletterdheid over inzet				
Signalering verbeteren en handvatten bieden aan professionals in de eerste lijn en vrijwilligers i.s.m. onderzoeker laaggeletterdheid van Windesheim	Bijeenkomst en een overzicht van bruikbare tools				
1.3. We stellen laaggeletterdheid aan de orde binnen de keten van preventie tot zorg.					

Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
We vergroten kennis over aanpak laaggeletterdheid in de zorg (1 ^e en 2 ^e lijn) m.b.t. signalering, verwijzing en eigen communicatie	Bijeenkomst voor organisaties met good practices over aanpak			
Professionals in het voorveld (0 ^e lijn) weten wat laaggeletterdheid inhoud	Bijeenkomst voor professionals over signalering, verwijzing en communicatie			
1.4. We besteden aandacht aan gezondheid in trajecten die bepaalde groepen doorlopen en realiseren koppelingen.				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Gezondheidsthema's zijn opgenomen in trajecten	In groepen/trajecten als kwetsbare zwangeren, tienermoeders, statushouders, mensen in schuldhulpverlening, bijstandsgerechtigden, participatietrajecten worden gezondheidsthema's behandeld			
2 Bevorderen van gezond leefstijlgedrag				
2.1. We zetten in op het gelijk blijven van percentage inwoners, of - indien wijken onder het gemiddelde scoren – verbeteren als het gaat om: ➤ Alcohol- en middelengebruik bij jongeren ➤ Roken ➤ Overgewicht bij kinderen en jongeren ➤ Beweeggedrag bij kinderen en jongeren ➤ Ontbijtgedrag van jongeren ➤ Overgewicht bij volwassenen/ouderen ➤ Beweeggedrag bij volwassenen/ouderen				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Kinderen en ouders worden bewust gemaakt van het belang van een gezonde leefstijl	Voorlichting door Jeugdgezondheidszorg aan kinderen en ouders op alle leefstijl onderdelen			
Scholen worden gestimuleerd integraal te werken aan gezondheidsbevordering	Door inzet van Jeugdgezondheidszorg bij educatie over gezondheidsthema's, aandacht voor gezondheid in de schoolomgeving, het schoolbeleid en afspraken over wat te doen als er gezondheidsrisico's bij leerlingen worden gesignaleerd			
Bevorderen aanpak Gezonde School	ZGS heeft in 2019 een expertgroep Gezonde school			
	In 2020 is het netwerk Gezonde School opgericht, met daarin preventieaanbieders, GGD, SSZ, gemeente en scholen			
	Het aantal basisscholen dat werkt volgens de gezonde schoolaanpak is in 2021 ten opzichte van 2017 met 20% gestegen (school heeft 1 of meer vignetten)			
	Het aantal VO-/MBO-scholen dat de gezonde school aanpak hanteert is in 2021 niet gedaald t.o.v. 2017			

We bevorderen deelname van verenigingen aan Gezonde Sportkantine-aanpak o.a. door project Nieuwe Hanze t.b.v. gezond alternatief in de sportkantine	Zwolle Gezonde Stad heeft in 2018 een Expertteam Gezonde Sportvereniging			
	In 2019 hebben 6 sportverenigingen minimaal een bronzen Gezonde sportkantine vignet			
Vergroten van de kennis en het belang van gezonde leefstijl bij de werkers in de Sociale Wijk Teams	SWT's maken onderwerp leefstijl bespreekbaar in de contacten met inwoners. Het SWT kan verwijzen naar passend aanbod.			
Bewustmaken professionals van de instellingen waar kwetsbare senioren wonen van het belang van een gezonde leefstijl	Met 5 instellingen is hierover het gesprek gevoerd			
Met Zwolle Gezonde Stad kiezen we een aantal thema's waar we actief op zijn waarbij we organisaties en bedrijven stimuleren mee te doen.	Inzet op de thema's o.a. van JOGG landelijk en uitvoering landelijke campagnes "Stoptober" en "Ikpas"			
We stimuleren bedrijven aandacht te hebben voor een gezonde leefstijl van hun medewerkers	Zwolle Gezonde Stad heeft in 2018 een werkgroep Gezonde Werkvloer			
	In 2019 voert tenminste 30% van de samenwerkingspartners in de programmagroep een beleid dat de gezondheid van eigen medewerkers stimuleert			
	Jaarlijks wordt met minimaal 2 bedrijven het gesprek gevoerd over de gezonde werkvloer			
	In de stad vindt kennisdeling m.b.t. gezonde werkvloer plaats door bijeenkomsten met ondernemer			
We werken aan gezond werkgeverschap binnen de gemeente zelf	Uitvoering programma Vief en Fit			
We streven naar terugdringen overgewicht bij kinderen	Overgewichtprogramma LEFF voor kinderen wordt jaarlijks uitgevoerd. Minimaal 20 kinderen en hun gezin hebben deelgenomen			
	Zwolle Gezonde Stad kent een Expertteam Ketenaanpak kinderen op Gezond gewicht			
	Zwolle Gezonde Stad levert advies t.a.v. realiseren sluitende ketenaanpak Kinderen op Gezond Gewicht			
	In 2021 is het percentage kinderen met overgewicht afgenomen t.o.v. 2017			
We streven naar het terugdringen van roken in de directe omgeving van kinderen	Zwolle Gezonde Stad heeft in 2018 een expertteam Rookvrije generatie ingesteld			
	De GGD ondersteunt scholen en kinderopvanginstellingen rookvrij te worden. In 2021 is onderwijs en kinderopvang 100% rookvrij			
	Sportservice ondersteunt sport- en speeltuinverenigingen. In 2021 is 100% van alle sportkantines en tenminste 2/3 van de sportparken rookvrij in kleedkamers en rond de velden. In 2021 is 100% van de speeltuinverenigingen rookvrij			

	In 2021 is het percentage rokers in Zwolle ten opzichte van 2017 gedaald			
We zetten (naast alle hierboven genoemde inzet op leefstijl) in op matiging alcohol- en middelengebruik	Inzet Tactus op scholen, na comameldingen, op verzoek welzijnswerk			
	Het percentage jongeren dat alcohol of andere middelen gebruikt is in 2021 niet toegenomen t.o.v. 2017			
	We onderzoeken eventuele verschuivingen in drugsgebruik			
	Aantal coma-drinkers is in 2021 niet toegenomen t.o.v. 2017			
2.2. Private partners ZGS t.a.v. gezonde werknemers ondersteunen				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Bevorderen bewustwording van het belang van vitale werknemers bij ondernemers.	Bijeenkomst Ceo's regionale bedrijven en wethouders i.s.m. JOGG			
	Tweejaarlijkse bijeenkomst met partners over onderwerp op het gebied van gezondheid en ondernemerschap			
	Tenminste 30% van de samenwerkingspartners in de programmagroep voert in 2021 een beleid dat de gezondheid van eigen medewerkers stimuleert			
	Jaarlijks wordt met minimaal 2 bedrijven het gesprek gevoerd over de gezonde werkvloer			
Mogelijkheid onderzoeken met Windesheim en grotere ondernemers een instrument te maken voor MKB-ondernemers.	Onderzoek naar succesfactoren en randvoorwaarden succesvolle vitaliteitsprogramma's			
	Onderzoek naar mogelijk programma/handboek of i.d. voor kleinere MKB-bedrijven			
3 Veerkracht inwoners vergroten				
3.1. We brengen in kaart hoe bewoners in de wijk gezondheid ervaren, waar aangrijpingspunten liggen voor een gezonde leefstijl en hoe we dat kunnen faciliteren.				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Maken wijkgezondheidsprofielen en waar nodig op buurtniveau	In 2018 hebben we profielen op wijk-/buurtniveau			
We spreken met inwoners over wat gezondheid voor hen betekent en hoe we hun leefstijl kunnen verbeteren. Vervolgens geven we hier samen vorm aan. We laten burgers actief meedenken bij het beleid en de daaruit voortkomende activiteiten. We sluiten zoveel mogelijk aan bij andere trajecten zoals bijv. participatietraject omgevingsvisie	In 2020 is in vier buurten van wijken met een lage SES met inwoners gesproken over verbeteren leefstijl			
3.2 We stimuleren deelname aan (welzijns)activiteiten i.p.v. zorg				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
WijZ stimuleert de eerste lijn, thuiszorg, ggz en sociale wijkteams gebruik	Uitvoering Welzijn op Recept			

te maken van Welzijn op Recept	Kennisdeling methodiek WOR met Travers			
Verbeteren vitaliteit van ouderen	Bevorderen van bewegen en participatie van ouderen via VVT, Mooie dagen en perspectief, en via de partners van het netwerk senioren			
	Uitvoering WijZ in beweging			
	Promoten gebruik van de website "Samen Zwolle" bij professionals en vrijwilligers			
Armoede mag geen belemmering zijn voor kinderen om mee te doen aan sport- of culturele activiteiten	Stimuleren gebruik van het Jeugdsportfonds en Stichting Meedoen o.a. via de jeugdgezondheidszorg			
3.3 We ondersteunen mantelzorgers				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Ondersteunen patiënt, mantelzorgers en professionals in de zorg bij de onderlinge communicatie	Inzet OZO Verbindzorg			
Naast algemene ondersteuning bieden we ondersteuning voor mantelzorgers die risico lopen op overbelasting	Mantelzorgondersteuning wordt aangeboden door onder andere steunpunt Mantelzorg en Sociaal Wijkteam			
	Bieden tijdelijk vervangende zorg			
	Organisatie lotgenotengroepen			
3.4 We zorgen dat ouderen zich veiliger en vitaler voelen				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
	Vitaal en Veilig Thuis wordt uitgevoerd in Aa-landen			
	GGD en WijZ onderzoeken de opbrengst van VVT o.b.v. doorverwijzingen op veiligheid, fittest, vitaliteit en eenzaamheid			
Per wijk realiseren we een beweegaanbod voor ouderen.	Buurtsportcoaches initiëren en voeren beweegactiviteiten uit			
3.5 Eenzaamheid tegengaan				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
We hebben een wijkgericht aanbod gericht op participatie en tegengaan van eenzaamheid	Hulpvraag en -aanbod en activiteiten van het samenwerkingsverband "Samen Zwolle"			
	Uitvoeren Welzijn op recept			
	Uitvoeren Mooie Dagen en perspectief			
	Activiteiten wijkontmoetingsplaatsen			
4 Verbinden van preventie, welzijn en zorg				

4.1 We zorgen ervoor dat alle relevante partijen aan tafel zitten binnen de netwerken van Zwolle Gezonde Stad.					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
We zorgen ervoor dat ZGS zijn organisatievorm aanpast na de veranderingen van de afgelopen jaren (meer leefstijlthema's, meer doelgroepen, meer wijken)	Zoeken naar een goede organisatievorm met evt. ondersteuning van JOGG NL				
We versterken ZGS	Minimaal twee nieuwe private partijen per jaar verbinden met ZGS				
4.2 We stimuleren organisaties hun aanbod op elkaar af te stemmen zodat er een sluitende keten ontstaat.					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
We stellen samenwerking als voorwaarde voor subsidieverlening	Deze voorwaarde wordt opgenomen in de subsidieverlening voor de partners die vanuit gezondheid middelen ontvangen.				
We initiëren samenwerking op dit terrein	Binnen de programmagroep Zwolle Gezonde Stad vindt afstemming plaats				
	We brengen partijen bij elkaar				
	Zwolle Gezonde Stad stelt de expertteams of werkgroepen zodanig samen dat preventie, welzijn en zorg zijn vertegenwoordigd				
4.3. We versterken vroegsignalering en tijdige doorverwijzing t.a.v. eenzaamheid, dementie, laaggeletterdheid					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
We zorgen voor bewustwording en kennisdeling in de stad	We organiseren bijeenkomsten en bieden handvatten m.b.t. signalering en doorverwijzing. Zie verder per thema				
4.4. We ondersteunen de groeiende groep ouderen die langer zelfstandig thuis blijft wonen					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
Uitvoering VVT-project dat zich richt op veiligheid, ondersteuning, vitaliteit en eenzaamheid	De situatie van de deelnemers op het gebied van deze onderwerpen wordt in kaart gebracht en indien gewenst wordt er doorverwezen				
4.5. Er zijn afspraken met de zorgverzekeraar over aansluiting preventie/zorg					
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020	
Er is een Regionaal Convenant met de zorgverzekeraar	Uitvoering van minimaal één project in Zwolle of de regio op het gebied van preventie				
Gemeente en zorgverzekeraar ondersteunen de communicatie tussen patiënt, mantelzorgers en professionals	Gemeente en zorgverzekeraar dragen financieel bij aan OZO-verbindingzorg				
Verbinding van zorgverzekeraar met Zwolle Gezonde Stad	In 2019 is er weer een zorgverzekeraar aangehaakt bij Zwolle				

	Gezonde Stad			
5 Gezonde fysieke leefomgeving				
5.1. Gezondheid is onderdeel van de omgevingsvisie.				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Bij de inrichting van de omgeving wordt rekening gehouden met veiligheid, gezondheid en levensloopbestendigheid.	Is vastgelegd in omgevingsvisie			
Er zijn afspraken gemaakt op welke wijze gezondheid wordt getoetst bij besluiten en beleid binnen de ruimtelijke ordening				
5.1. De GGD adviseert de gemeente over gezondheidseffecten van maatregelen in het fysieke domein.				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Er is vastgelegd op welke wijze de GGD adviseert binnen deze besluitvorming.	Is vastgelegd in omgevingsvisie			
5.3. We bevorderen een gezonde omgeving op plekken waar kinderen komen, o.a. door te werken aan een rookvrije omgeving.				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
We stimuleren een gezond binnenmilieu	Bij nieuwbouw en renovatie van scholen wordt in het budget rekening gehouden met de norm Frisse scholen klasse B			
(Voor)scholen worden gestimuleerd om in te zetten op een gezonde omgeving zonder alcohol en rookvrij, zowel in school als op het speelplein.	Het aantal basisscholen dat werkt volgens de gezonde schoolaanpak is in 2021 ten opzichte van 2017 met 20% gestegen. Het aantal basisscholen dat de gezonde schoolaanpak integreert in de wijkgerichte aanpak is in 2021 ten opzichte van 2017 gestegen			
	Het netwerk Gezonde School is opgericht, met daarin preventieaanbieders, GGD, SSZ, gemeente en scholen			
Sportverenigingen en speeltuinen worden gestimuleerd om in te zetten op een gezonde omgeving, rookvrij sportpark en geen alcohol in de buurt van jonge kinderen. Zie verder 2.1.	Scholen worden ondersteun door de GGD en Sportservice ondersteunt sportverenigingen en speeltuinen hierbij			
5.4. Bevorderen van een gezonde leefstijl door verbetering fysieke omgeving van mensen in lage SES-wijken				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
We maken de gezonde keuze gemakkelijker	In vier buurten van lage SES-wijken is met inwoners gesproken over hoe hun fysieke leefomgeving verbeterd kan worden zodat meer bewegen een logische keuze is			
	Er worden activiteiten aangeboden in de openbare ruimte en voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners zodat deze optimaal gebruikt worden			
Bedrijven worden gestimuleerd om in te zetten op een gezonde	Bijeenkomst voor ondernemers			

werkomgeving	Onderzoek Windesheim naar vitaliteitsprogramma voor MKB ondernemers			
We werken aan kennisvergroting op het gebied van een gezonde leefomgeving	In een consortium met andere gemeenten en provincie gaan we onderzoeken of we een kennisagenda kunnen maken op het thema gezonde leefomgeving waarbij met name ook klimaatadaptatie en gevolgen/mogelijkheden voor de gezondheid van inwoners met lage SES aan de orde zijn			
6. Integraliteit				
6.1. We faciliteren het netwerk Zwolle Gezonde Stad waarin publieke en private partijen samenwerken aan gezonde leefstijl				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Uitbreiding/versterking van Zwolle Gezonde Stad	De programmamanager Zwolle Gezonde Stad wordt gefinancierd			
	De beweging Zwolle Gezonde Stad wordt de komende periode uitgebreid met minimaal twee private en twee publieke partijen			
Zichtbaarheid van (de boodschap van) Zwolle Gezonde Stad vergroten	2 @ 3x per jaar een nieuwsbrief			
	Zichtbaarheid en deelname aan minimaal twee evenementen in Zwolle			
	Campagnes op gezondheidsthema's op minimaal 3 thema's per jaar			
	Minimaal 2x per jaar item in nieuwsflits JOGG landelijk			
We onderzoeken de mogelijkheid het lectoraat Gezonde Stad te versterken	We onderzoeken de mogelijkheid van kennisdeling d.m.v. detachering bij het lectoraat			
6.2. Bij de totstandkoming van al het gemeentelijk beleid moet gezondheid in het proces overwogen zijn.				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
De beleidsadviseur gezondheid wordt betrokken bij planvorming	Met name bij het opstellen van de omgevingsvisie, ruimtelijke planvorming en gemeentelijke beleidsnota's die betrekking hebben op Drank- en Horecawet, Evenementen, Toezicht en handhaving			
6.3. We verbinden gezondheid aan andere beleidsthema's				
Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
De jeugdgezondheidszorg wordt ingezet om gevolgen van armoede voor de gezondheid van kinderen te beperken of voorkomen.	De jeugdgezondheidszorg heeft met de uitvoering van Armoede en Gezondheid bij Kinderen een signalerende functie kinderen en kan eerste nood lenigen			
De keten van preventie tot zorg wordt bewust gemaakt van de verbinding van laaggeletterdheid en gezondheid	Zie bij laaggeletterdheid 1.3			
We verbinden fysieke omgeving en gezondheid	Vanuit gezondheid wordt input geleverd bij tot stand komen omgevingsvisie			
We verbinden relevante partijen met elkaar	De preventiecoalitie Zwolle Gezonde Stad verbinden we met andere coalities (bijvoorbeeld preventiecoalitie fiets)			

6.4. We ontwikkelen wijkgezondheidsprofielen, zodat inzet gericht plaats kan vinden.

Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
We maken samen met de GGD wijkgezondheidsprofielen	Alle wijken hebben in 2018 een gezondheidsprofiel met data op stadsdeelniveau			
	Deze gezondheidsprofielen worden doorontwikkeld tot profielen op wijk- of buurtniveau			

6.5. Gezondheid wordt verbonden met andere thema's in de wijk

Hoe realiseren we dat	Concreet	2018	2019	2020
Daar waar mogelijk verbinden we gezondheid aan thema's als leefbaarheid, fysieke omgeving, veiligheid etc.	Gesprekken over gezondheid met inwoners voeren we bij voorkeur gelijktijdig met andere wijkgesprekken			
	Gezondheid wordt als doel opgenomen in de wijkopgaven			
	Bij grote veranderingen in de wijk (bijv. herinrichting) wegen we het aspect gezondheid mee, en kijken ook naar gewenste veranderingen			